

V Kumrovcu objavili domačega sina - Tita

Znani pariški list L'Auror je v svoji številki 29. febr. letos objavil poročilo svojega dopisnika P. Berneta o zanimivih dogajanjih v Kumrovcu na Hrvaškem.

CLEVELAND, O. — Znani srbski list "Sloboda", ki izhaja v Chicagu, prinaša v svoji zadnji številki poročilo francoskega lista L'Auror o tem, kako so v Kumrovcu, rojstnem mestu Broza-Tita, ki ga je obiskal celo ameriški predsednik Nixon, ko je bil v Jugoslaviji, odzvali velikemu bronastemu kipu maršala Tita, delu znanega umetnika Avgustiniča, glavo in kako so pokončali in onesnažili Titovo rojstno hišo, ki je bila urejena v narodni muzej.

"Ena od najslavnejših vasi v Jugoslaviji je postala fantom ali vražja vas, ki jo le redkokdaj želijo obiskati. To je Kumrovac, 59 kilometrov južno od Zagreba, privilegirana vas, ker ima veličastno asfaltirano cesto. Zelo redke so take ceste. Od začetka 1972 nihče ne uporablja te lepe ceste. Kumrovac je popolnoma odsekan od sveta. Polovica njemu pripadajočih 300 prebivalcev je v zaporu. Zakaj? Iz enostavnega razloga: Kumrovac je odsekan glavo Tita," piše P. Bernet v omenjenem francoskem listu.

Titu so postavili še za časa življenja velik bronast spomenik v rojstni vasi, delo hrvaškega kiparja Antuna Avgustiniča. Temu spomeniku so Kumrovčani odsekali ali odzvali glavo. To jim ni bilo dovolj. Šli so v Titovo rojstno hišo, razbili in zmetali skozi okna vse, kar so tam našli, nato pa hišo postlali z gnojem...

Zaradi tega so prijeli polovico vasi, da bi prebivalce prisilili povedati, kdo je izkazal Titu tolikšno ljubezen... Titu naj bi bil dejal, kot piše francoski časnikar: Jaz, želim samo zvedeti, kdo je to storil in zakaj?

Kdo je to storil, bo težko zvedeti, pravijo le, da se je spravilo na ta posel okoli 50 Kumrovčanov. Zakaj so to storili, to Tito prav lahko uganemo, če le hoče. Francoz je to povedal, ko je zapisal, da je Kumrovac izbrisal svojega sina Tita.

Rojaki, ki hodijo v Slovenijo na obisk in obiskovalci iz Slovenije v ZDA, pripovedujejo, da "imajo na splošno ljubezen Tita še kar radi", ker da so drugi vodniki komunističnega režima še veliko slabši. Iz Tita so že v življenju napravili komunističnega "svetnika" in ga postavili na oltarje. Zdaž so ga njegovi najozjiji rojaki vrgli z oltarja dobesedno na — gnoj! Res za veliki teden primerna novica.

Največja ladja
WASHINGTON, D.C. — The Saratoga, ameriška letalonosilka, je dolga 1.039 čevljev in 252 čevljev široka. Je največja ladja, kar je bilo doslej zgrajenih. Nove petrolejske ladje velikanke bodo Saratogo skoraj pre-rastle, če jo že niso.

Vremenski prerok pravi:
Delno oblačno in hladno. Najvišja temperatura okoli 45.

Novi grobovi

Christ Lokar
Po kratki bolezni je umrl na svojem domu na 673 Babbitt Road v Euclidu 80 let stari Christ Lokar, rojen v Lokavcu pri Ajdovščini, kjer je zapustil sestro Justino in Angelo, mož Mary, roj. Lulik v Ajdovščini, oče Mrs. Clarence (Mary) Doles, 4-krat stari oče, enkrat prastari oče. Pokojnik je bil član ADZ št. 8, SNPJ št. 312 in Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu ter delničar SDD v Euclidu in Slovenskega doma na Holmes Avenue. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v četrtek ob 9.45, v cerkev sv. Roberta za blagoslovitev ob 10.30, nato na pokopališče sv. Pavla. Pogrebna sv. maša bo zaradi praznikov preložena na sredo, 5. aprila, ob 9.30 v cerkvi sv. Roberta. Družina priporoča darove za starostni dom na Neff Road v spomin pokojnega.

"Andersonovi papirji" propaganda proti ZDA

WASHINGTON, D.C. — Indija je dala ponatisniti "Andersonove papirje", v katerih je znani časnikar Jack Anderson razkril razpravljanje vodstva ZDA v času indijsko-pakistanske vojne lanske jesen in stališče ZDA v tej vojni, ter jih deli tujim časnikarjem v svojih poslanstvih.

Ti papirji naj bi svet vedno motva opozarjali, da ZDA niso oile na strani Indije v njenem sporu in vojni s Pakistanom. Zanimivo je, da v knjižicah ni nič omenjeno, da jih je ponatisnila in da jih širi Indija.

V pol stoletja največja povodenj v Peruju

LIMA, Peru. — Prebivalstvo je začelo popravljati škodo, ki so jo naredile v zadnjih treh tednih narasle vode v obalnem ravninskem pasu. Trdijo, da je bila to najhujša povodenj v Peruju v zadnjem pol stoletju.

Med njo naj bi izgubilo življenje okoli 40 ljudi, uničenih pa naj bi bilo tudi veliko domov in drugih zgradb. Brez strehe je okoli 60.000 ljudi.

Prolivoini protest se trudijo obnoviti

Podporniki sedmorice, ki je pred sodiščem v Harrisburgu, se prizadevajo, da bi obnovili protivoinne proteste.

HARRISBURG, Pa. — Kakih 600 pristašev in podpornikov rev. Berrigana in ostale šestorice obtožencev je protestiralo v javnem spredu proti vojni in v podporo obtožencev, ki so znani kot nasprotniki vojskovanja v Vietnamu. Obtoženi so, da so hoteli ugrabiti predsednikovega svetovalca dr. H. Kissingerja in razstreliti podzemne ogrevalne in druge naprave v Washingtonu, D.C. To jim naj bi služilo kot sredstvo pritiska za zahtevo po takojšnjem končanju vojne.

Demonstranti so korakali z zastavami in napisi ob mrzlem vetru in se ustavili v Capitol parku, kjer je eden od obtožencev, Anthony Scoblick, razlagal, zakaj so se obtoženci odpovedali vsaki obrambi, vsakemu predlaganju priči, ki bi podpirale nje. Kot znano, so v soboto obtoženci z večino sklenili ustaviti vso obrambo obtožbe in se predati na milost in nemilost poroti.

Pričujejo, da bo sodna razprava, ki traja že dva meseca, zdaj končana v par dneh.

Pospešene nabirke za volivni sklad

WASHINGTON, D.C. — Maurice Stans, bivši trgovinski tajnik, ki vodi nabiranje sredstev za Nixonovo volivno kampanjo letošnjo jesen, hiti z nabiranjem, da bi glavno delo opravil še pred uveljavitvijo novega zakona o volivnih prispevkih, na temelju katerega bo težko skriti imena večjih darovalcev.

Pri nabiranju sredstev za volivno sklad sodelujejo vsi znani veliki republikanski podjetniki in denarniki, med njimi tudi David Packard, bivši obrambni podtajnik, in Leonard Firestone, ki je lanske jesen sprejel in gostil na Nixonov predlog jugoslovanskega maršala Broza-Tita.

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. — Na Osrednjem višavju je prišlo do ostrega spopada z rdečimi, ki so sestrelili dva helikopterja, enega južnovietnamskega in enega ameriškega, dva ameriška so pa poškodovani. En Amerikanec je bil pri tem mrtev.

BELFAST, S. Ir. — Splošni štrajk je podaljšan danes v drugi dan in ves javni promet ter industrija stoji, zaprte so tudi vse trgovine z izjemo onih v katoliških predelih. Pokrajinski parlament se je zbral danes na zadnje zasedanje, ko pripravlja britanski parlament zakone za prevzem neposredne oblasti nad Severno Irsko.

DAKA, Beng. — Oblasti so razkrite, da je prišlo po nekaterih krajih Bengalije do prave epidemije koz in da je doslej zaradi njih umrlo vsaj 225 oseb. Zdravstvene ustanove niso sposobne uspešno nastopiti proti epidemiji, ker nimajo ne cepiva in ne bolnišnic, ki bi lahko prevzele bolnike.

WASHINGTON, D.C. — Jordanijski kralj Husein bo danes sprejet pri predsedniku Nixon, ki mu bo pripravil kasneje slavnostno večerjo. Husein se bo razgovarjal tudi z državnim tajnikom W. P. Rogersom.

DENVER, Colo. — Mrs. Dita Beard po izjavi zdravnikov verjetno več mesecev ne bo sposobna nadaljevati prisanje pred senatnim odborom, če bo sploh kdaj. Vprašanje ITT je z njenimi izjavami še bolj zapleteno, kot je bilo.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Kong. B. Morse, republikanec iz Massachusetts, je bil imenovan za generalnega podtajnika ZN namesto umrlega R. Buncha kot najvišji Amerikaneec v tej ustanovi.

WASHINGTON, D.C. — Finančni odbor Senata je izglasoval, naj bo najnižja pokojnina Socialne varnosti za one, ki so plačevali za njo 30 let, vsaj \$200 za posameznika in \$300 za zakonski par.

MALTA JE OSTALA NATU

Predsednik maltske vlade Dom Mintoff je podpisal sporazum z Veliko Britanijo. Malta bo ostala vsaj naslednjih 7 let oporišče zaveznih sil v Sredozemskem morju. V Rimu so se oddahnili.

LONDON, Vel. Brit. — Prekajeni, ko je Mintoff vstratko nedeljo sta podpisali Velika Britanija in Malta pogodbo o nadaljnji rabi Malte kot vojaškega oporišča Velike Britanije in NATO. S tem je bil spor, ki se je vleklo od lanskega junija in vznemiral ne le Malto, ampak vse sredozemsko področje ter vse druge države NATO, prav posebno še Italijo, rešen. Ko je zmagal pri volitvah lani v juniju Mintoff, vodja delavske stranke, je takoj zahteval večjo najemnino za vojna oporišča na Malti. Zahteval je kar 78 milijonov, med tem, ko jih je Malta prejela doslej le okoli 12 milijonov.

Velika Britanija se je zahtevali uprla, češ da je pretirana in da vojaška oporišča na Malto za njo, pa tudi za NATO niso toliko vredna. S čisto vojaškega stališča bi to utegnili biti res, nikakor pa s političnega. Dom Mintoff, predsednik maltske vlade, je kazal, da bo dal svoja oporišča na razpolago Sovjetski zvezi in njenim zaveznicam, če bodo te pripravljene plačati zahtevano vsoto. Začasno je dobi nekaj denarne pomoči v Libiji, ki ima zaradi obilice olja denarja na pretek, pa se zavzema za načelo, naj bo Sredozemsko morje pod nadzorom sredozemskih sil.

Po daljših pogajanjih je vse izgledalo v lanskem septembru, da je bil dosežen sporazum, ko je Mintoff nenadno v preteklem decembru zahteval od Velike Britanije, da plača novo, povisano najemnino ali pa se do konca leta umakne z otoka. V Londonu so Mintoffu odgovorili, da ne plečajo, z Malte se bodo pa umaknili šele do konca marca 1972, ko poteče njihova sedanja najemninska pogodba. Takoj so odpeljali z Malte svoje civilno osobe.

S posredovanjem NATO je prišlo do novih razgovorov, ki so se vlekli dalj časa, pa bili

Časi se spremenili ljudi v afriški Keniji

Britanska kraljica v Keniji gost nekdanjega britanskega jetnika in upornika Jomo Kenyatte.

NAIROBI, Ken. — Na svoji poti po azijskih in afriških državah Skupnosti narodov je britanska kraljica Elizabeta II. z mozem vojvodo Filipom prišla sem na uradni obisk. Sprejeli so jo z vsem slavljen in jo navdušeno pozdravljali, ko se je s svojim možem peljala z letališča v glavno mesto na obed k predsedniku republike Jomi Kenyatti.

Elizabeta II. je bila zadnjič v Keniji leta 1952 kot princesa in prestolonaslednica. Jomo Kenyatta je bil tedaj v ječi, ker so ga sumili, da je on glavni organizator in vodnik gibanja Mau-mau, ki je nastopalo proti belcem in se borilo za neodvisnost Kenije.

Kenija je postala neodvisna leta 1963, nekaj let potem, ko je bilo gibanje Mau-mau zatirto in je bil Jomo Kenyatta že na svobodi. On je postal tudi prvi predsednik nove republike. Danes je eden najtrdnjših prijateljev Velike Britanije v tem delu sveta.

V Jugoslaviji nevarnost širjenja koz

BEOGRAD, SFRJ. — V pokrajini Kosovo so začelo obsežno cepljenje proti kozam, ki so se pojavile na več krajih. Dva sta zaradi koz umrla. Trdijo, da so kozo prinesli v Jugoslavijo muslimani, ki so bili na romanju v Meki.

Iz Clevelanda in okolice

Dobitek in ponovitev
Na slikarski razstavi Vlaste Radišek in Ande Novak preteklo soboto in nedeljo v Baragovem domu na St. Clairju je dobil prvo nagrado g. Stanko Lužar, drugo pa Drefwood Art Gallery, Euclid. Na splošno željo občinstva bo razstava ponovljena to soboto in nedeljo, 1. in 2. aprila. Obisk priporočamo!

Rojstni dan
Jutri bo slavil 91-letnico rojstva poznani pionir Anton Koshel, 1154 E. 61 St. Rojen je bil v vasi Luče, fara Zalna na Gorenjskem, od koder je prišel v Ameriko leta 1901. Ves ta čas je živel v Clevelandu, od leta 1912 pa na 61. cesti. Slavljence je izgubil svojo zvesto življenjsko družico leta 1969. Je še vedno čil, delaven, zdrav in vesel. Čestitkam domačih se pridružuje tudi Ameriška Domovina in želi g. Koshelu še veliko zdravih let!

Obisk slov. misijonarja
Slovenski misijonar č.g. Jože Kokalj S.J. iz Lusake, Zambija, v Afriki, se mudi med nami v Clevelandu. Prišel je na krajši obisk k sorodnikom in prijateljem. V Clevelandu ostane do 15. aprila, ko bo opravil poroko svoje sestrične Cvetke Ovsenik in prisostvoval v nedeljo, 16. aprila, se koncertu Mladih harmonikarjev. Nastanjen je v župnišču sv. Vida. Gospod misijonar bo imel tudi misijonska predavanja, dve predavanji pri Sv. Vidu, dve pa pri Mariji Vnebovzeti. Čas bo objavljen kasneje. Izrekamo mu prisrčno dobrodošlico in mu želimo prijetno bivanje v našem mestu!

Dopolnilo
Pok. Frank Kravos, o katerega smrti smo poročali včeraj, je živel pri svoji hčeri Mary Moze na 23020 Harms Rd., Richmond Heights.

Mestni svet razveljavil gradnjo javnih stanovanj
Mestni svet je sinoči s 13:20 razveljavil pogodbo s Cuyahoga Metropolitan Housing Authority o gradnji 2500 cenениh javnih stanovanj letno v Clevelandu. Od 13, ki so bili proti sklepu, je bilo 12 črnih mestnih odbornikov.

Carl Stokes se uposil pri TV
Bivši župan Clevelanda Carl Stokes je sklenil večletno delovno pogodbo z NBC-TV, kjer bo začel 15. maja. Moral se bo odpovedati vsaki politični dejavnosti, dokler bo v tej službi, kot je izjavil zastopnik NBC.

Zadnje vesti

ANKARA, Tur. — Pripadniki Turške ljudske osvobodilne vojske, ki so včeraj ugrabili 3 britanske radarske tehnike v njihovem bivališču ob Crnem morju, so izjavili, da jih bodo takoj ubili, če bodo tri skupine njihovih pristašev, ki so obsojene na smrt, usmrčene.

MOSKVA, ZSSR. — Tu je bilo objavljeno, da bo predsednik ZSSR Nikolaj Podgorny odšel 11. aprila letos na enotedenski obisk v Turčijo.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska zveza je včeraj poslala proti Veneri vesoljsko vozilo Venus 8, ki naj bi v juliju doseglo planet in na njem pristalo.

Kaj črnici v naši deželi prav za prav hočejo?

I.

Ko prebiramo poročila in različne ocene prve črnske narodne politične konvencije v Gary v državi Indiani, kjer je zborovalo nad 3.000 črnskih zastopnikov iz 43 držav Unije, se moramo vprašati, kaj je bilo na konvenciji sklenjeno, kaj je ta povedala Ameriki in kaj črnici v naši deželi prav za prav hočejo.

Cilj črnske politične konvencije je bil izdelati načrte za črnske želje, zahteve in program pri letošnjih predsedniških in kongresnih, pa tudi vseh drugih volitvah. Na konvenciji so bili izvoljeni javni uradniki na vseh ravneh javne uprave, predstavniki različnih naselij in različnih organizacij in skupin črncev po vseh Združenih državah. Prišlo jih je 3.009 iz 43 držav. Nekatere države so bile zastopane bolj, druge manj, kolikor so pač v njih črnici organizirani in v kolikor so imeli denar za potne stroške v Gary. Tam je bilo treba plačati vsakemu zastopniku \$25 za vpis udeležbe na konvenciji.

Med zastopniki so bili člani vseh mogočih skupin, od

skrajnežev, ki zahtevajo popolno ločitev črncev od belcev in za sebe ustanovitev Republike nove Afrike v za nje izbranim delu ZDA, pa do tistih, ki odklanjajo vsako rabo sile in se prizadevajo za tiho, mirno in postopno vključevanje črncev v belo družbo, ki bo s tem postala mešana.

Delegati so izdelovali in predlagali različne načrte in zahteve, o katerih naj bi konvencija razpravljala in nato sklenila primerne resolucije. Pri tem so prevladali črni nacionalisti iz severnih mest nad izvoljenimi uradniki z juga, ki se zavzemajo za postopen miren razvoj.

Župan Gary R. Hatcher, ki je bil eden med prvimi izvoljenimi črnimi župani velikih mest v deželi, je konvenciji dejal, da so črnici izgubili vero in upanje v obe veliki stranki in da je prišel čas, da se odro na svojo lastno silo in na črno edinstvo.

Konvenciji je predsedoval imamu Amiri Baraka, črnski vodnik iz Newarka v državi New Jersey. Pod njegovim vodstvom so sestavili program, ki obsega nad 70 točk. Med njimi je zahteva, da naj

dobro črnici "sorazmerno zastopstvo" v Kongresu ZDA, najmanj 66 kongresnikov in 15 črnih senatorjev, prav tako sorazmerno zastopstvo tudi v državnih in krajevnih zakonodajah in upravah.

Črnici zahtevajo javno, brezplačno zdravstveno zavarovanje in posebna središča za splošne in posebne preglede ter zdravstveno oskrbo.

Zvezna vlada naj poveča sredstva za boj proti organiziranemu zločinu in trgovini z mamili; zmanjša naj za 50% izdatke za oborožene sile in za raziskave vesolja.

Uzakoni naj zajamčeni letni dohodek \$6.500 za vsako družino s 4 člani v deželi, med tem ko je Nixonova vlada predložila le \$2.400 kot zajamčeni dohodek družine s 4 člani.

Črnici zahtevajo "reparacije" v denarju in nepremičninah za to, ker so bili njihovi predniki prepeljani iz Afrike prisilno v Ameriko, kjer so morali delati kot sužnji svojim gospodarjem. Obseg odškodnine bodo šele določili.

S posebno resolucijo so se

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months
Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83 No. 62 Tuesday, March 28, 1972

Nixonov moratorij v prevažanju šolarjev na splošno hudo sporen

Vprašanja šolske desegregacije in integracije so postala nenadno hudo pereča, ko so sodišča ponekod odredila prevažanje šolarjev z avtobusi iz mesta v predmestja in obratno s ciljem, da se doseže sorazmerna integracija po šolah. Vrhovno sodišče v Kaliforniji je prišlo nekako v istem času do zaključka, da sedanji način vzdrževanja osnovnih in srednjih šol ni v skladu z ustavo, ker imajo nekateri šolski okraji več denarnih sredstev in lahko zato boljše poskrbe za šole kot drugi.

Tako sta bili pred vso deželo nenadno dve vprašanji: konec šolske segregacije, pa naj ima svoj vzrok v čemerkoli, in enakost šol po vsej deželi v pogledu denarnih sredstev.

Posebno pereče je postalo vprašanje končanja segregacije, ki je nastala vsled naselivitvenega načina črnih in belih. Sodišča so videla vsej začasno edino rešitev v obsežnem in splošnem prevažanju šolarjev. Proti temu je bilo precej odpora celo med črnimi, izredno močan pa je postal med belimi.

Primarne volitve v Floridi so jasno pokazale, kaj mislijo o prevažanju šolarjev volivci. Tri četrtine se jih je izjavilo proti njemu. Predsednik Nixon je naročil svojim sodelavcem že preje, naj vprašanje prevažanja šolarjev temeljito prouče in mu stavijo potrebne predloge. Napovedal je, da bo svoje zadevne načrte objavil po primarnih volitvah v Floridi, kjer je bilo vprašanje prevažanja šolarjev stavljeno pred volivce. Predhodna objava bi lahko vplivala na odločitve volivcev, kar pa predsednik ni maral. Izjavil je, da tudi izid volitev ne bo vplival na njegovo odločitev.

Ali se je to zgodilo ali ne, je težko reči. Vsekakor je predsednik predložil moratorij za vsa nova prevažanja šolarjev, dokler ne bo Kongres rešil tega vprašanja s posebnim zakonom.

Predsednikova izjava je naletela v krajih, kjer prevažanja šolarjev v večjem obsegu še ni, na ugoden spremen, kjer je pa to že uvedeno, se sprašujejo, zakaj morajo oni to prenašati, med tem ko bo drugim to morda v celoti prihranjeno. Smatrajo se do neke mere ne le prikrajšane, ampak skoro prevarane.

Nekateri beli predstavniki so Nixonov moratorij označili kot korak nazaj, med temi je sen. McGovern, liberalni demokratični predsedniški kandidat. Dober del vzgojiteljev je zavzel slično stališče. Vsekakor velika večina belega belega prebivalstva Nixonov moratorij odobrava ali mu vsaj ne nasprotuje. In to je, kar je v volivnem letu za kandidate, med katerimi je seveda tudi Nixon, bistvene važnosti.

Črnci so na svoji narodni politični konvenciji v Gary sprejeli resolucijo, v kateri so odklonili prevažanje šolarjev kot "zastarelo in nevarno" ter se zavzeli za enake šole, od katerih naj bi one v črnskih naseljih prišle pod popolno nadzorstvo črncev. Proti temu sklepu se je takoj oglašilo več črnih vodnikov, med drugimi tudi skupina črnskih kongresnikov v Washingtonu, D.C. Kljub temu je smatral predsednik Nixon, da se v objavi svojega moratorija lahko sklicuje na to, da je tudi velik del črncev proti prevažanju šolarjev.

Ko je bil Nixonov moratorij objavljen, so začeli črni vodniki misliti stvarnejše in treznejše. Kmalu so prišli do zaključka, da moratorij ni za nje ugoden, da pomeni dejansko nekako konec stvarnega napora za odpravljanje šolske segregacije v mestih in predmestjih na temelju naselitve.

Roy Innis, vodnik Kongresa za rasno enakost, ki je v Gary predložil resolucijo proti prevažanju šolarjev, je odklonil Nixonov moratorij, ker ne daje črncem nadzora nad šolami v njihovih soseskah, čeprav bodo te ostale tudi nadalje v celoti črne.

Roy Wilkins, vodnik N.A.A.C.P. — Narodne zveze za napredek barvnih ljudstev — najstarejše in najmočnejše črnske organizacije, je dejal, da bo Nixonov predlog privedel do ustavne krize, Clarence Mitchell, zastopnik N. A. A. C. P. v Washingtonu, pa je označil trditve, da je črna skupnost proti prevažanju šolarjev, za grdo laž.

Skupina črnih študentov na Yale univerzi je v posebni izjavi opozorila na dejstvo, da so ona naselja, ki so zdaj najostreje nasprotovala prevažanju šolarjev, v preteklosti popolnoma zanemarjala črne šole, s čimer je prišlo do njihovega sedanjega stanja. Nobenega upanja ni, da bi se to v bodoče spremenilo, če bodo črne šole ostale še dalje samo črne, bele pa samo bele.

Posebno ostro je nastopil proti Nixonovemu programu rev. Jesse Jackson, črnski vodnik iz Chicaga, ki je znan po svojih skrajnih stališčih in črnskem nacionalizmu. Nixonovo objavo je označil za "najnevarnejši govor, ki ga je slišal v tem stoletju". Po njegovem je Nixonov cilj "umakniti" sodišča iz boja za varovanje pravic črnih državljanov. Hubertu Humphreyju, ki je takoj po objavi Nixonov

moratorij pozdravil, ker da se je "Nixon pridružil onim izmed nas v Kongresu, ki smo se že dalj trdo ukvarjali s tem vprašanjem", je Jesse Jackson dejal, da je on zanj prenehal biti predsedniški kandidat!

Nixonov moratorij je duhove preje razburil, kot pomiril, poskrbel je brez dvoma za to, da bo to vprašanje postalo predmet volivnega boja vse do volitev v novembru. Nixon in njegovi svetovalci morajo biti prepričani, da bo to zanj pri volitvah koristno. Vprašanje samo bodo mogli mirno, trezno in stvarno reševati šele po volitvah. Rešitev bo verjetno v nekakem kompromisu, kot jih je v življenju polno.

Za Slomškovo beatifikacijo so darovali

"Z vsem delom sem tako zaostal in sedaj hitim in delam pozno v noč da bi dohitel čas!" Tako je nekdo tožil in nervozno mahal z rokami, kot da bi na vsak način hotel ustaviti čas. Žal nobeden izmed nas, tudi najmočnejše roke ne morejo ustaviti kolesa časa niti za eno samo sekundo. Čas teče z brezobzirno naglico naprej in se steka v večnost.

Pomanjkanje časa je tudi pri meni vzrok, da se je to poročilo tako zakasnilo. Kar ne morem verjeti, da bo kmalu 6 mesecev, kar sem se adnjič oglašil. V tem času sem prejel sledeče darove za: Slomškovo beatifikacijo:

\$1086: Fanika Humar, Chicago (od prodanih Slomških plošč)

\$408: Slomškov krožek št. 1, Chicago

\$319: Rev. Leopold Mihele, Denver

\$136: Slomškov krožek, Kansas City (Sestra Lavoslava)

\$100: Neimenovana, Cleveland

\$67: John Petrič, Cleveland

\$52: Odbor za slovensko kapelo v Washingtonu

\$50: Marija Kacijan, Cleveland; Neimenovani, Cleveland

\$30: Družina Koritnik Cleveland

\$25: Frances Ošaben, Barberton; Slovenci v Peorija (Illinois); Joseph in Ethel Bojnec (Bridgeport); Rozi Jaklič, Antoinette McGrath; Peter Kolarič, Anton Škrabec, vsi iz Clevelanda.

\$21: Slomškov krožek St. Clair (nabrala ga. Petrič)

\$20: Agnes in Grace Gasper, Bridgeport; Urban Pernek, Bridgeport; Anna Gaber, Chicago

\$19: Agnec Stepanich, Kansas City.

\$15: Rev. Al Jenko (New York); Ludvik in Marija Burger, (New York); Anton Schabl, Bridgeport; Rev. Al Hribšek, Bridgeport

\$10: Družina Klesin, Brooklyn; Družina Music, Milwaukee; William in Marie Arneson, Fontana; Družina Jožeta Škorjanc, Gilbert; Jennie Assag, Euclid; Frances Hočevar, Terezija s susteršič, Družina Duh, Matt Skradski, vsi iz Clevelanda

\$9: Družina Rihtar, Cleveland; Družina Zorenč, Cleveland

\$8: Družina Marolt, Cleveland

\$7: Mary Otoničar, Cleveland

\$6: Steve in Betty Mohorko, Fontana; Družina Lunder, Družina Meglič, Družina Ivana Petrič, Družina Starič, Družina Kolarič, Družina Sršen, vsi iz Clevelanda.

\$5: Družina Frances Rački, Kansas; Anna Kramer, Kansas; Richard Kalich, Kansas; Stephen in Julia Csandi, Martin in Magda Hrovath, Marija Koprivec, Ignac Kastelic, Ivan Zelen, vsi in Bridgeporta; Ray in Jean Boeselager, Florida; Jennie Dwojak, Fontana; Mrs. ray Zadnik, Kati Zakelj, An-

Sam Kurilic, Fontana; Ursula Debevec, Chicago; Pepca Mokorel, Chicago; Rev. John Wittreich, Barberton; Julia Gerchar, Euclid; Družina Matt Tekavec, Euclid; Družina Šemen, Wickliffe; Dr. Edy Gobec, Ivana Lovko, Družina Melaher, Družina Ovsenik, Janez in Marija Prosen, Družina Strojcin, Družina Lekan; Družina Antona Košir, Družina Petek, Katherine Markolija, Slemčeva Družina; Družina Pavla Žekelj, Družina Johna Hočevar, Jozefa Tominec, Mary Wolf, Družina Sever, Mihaela Zakrajšek, Peter in Lojzka Trpin, Rudy in Anica Knez, vsi iz Clevelanda.

\$4: Družina Anžiček, Kansas; Stephen in Frances Virag, Bridgeport; Ana Draskovič, Bridgeport; Lucija Cukale, Bridgeport; Francka Opeka, Chicago; Pepca Stražišar, Chicago; Paula Arko, Chicago; Družina Staričeva, Družina Pavla Košir, Družina Alojza Lončar, Marija Boh, Družina Cerar, Družina Janeza Škrabec, Stane in Marija Mrva, vsi iz Clevelanda.

\$3.50: Ivan Prezelj, Cleveland.

\$3: Družina Orel, Kansas; Družina Struchtmeier, Kansas; Barbara Horvath, Bridgeport; Angela Stupar, Detroit; Ivan Tomc, Frances Petrich, Milan Goršek, Zalka Likozar, Mary Modic, Vinko Rozman, vsi iz Clevelanda.

\$2.50: Mary Farčnik, Cleveland; Mary Marinko, Cleveland; Johanna Lukek, Pittsburgh.

\$2: Ivan Horvath Ana Horvath, Janez Hribšek, Martin Lutar, Stephen Oslai, Magda Oslai, Tereza Rašcan, Barbara Pičzko, Anthony Serca, Ana Husta, vsi iz Bridgeporta; Družina Dragosh, Družina Gerlich, Družina Kalich, Don Kipovac, Emily O'Bojnik, Družina Palcher, Družina Toplikar, Frances Vesel, Mary Višček, Johanna Veselich, vsi iz Kansas; Justina Vesel, Milwaukee; Ana Boršnik, Chicago; Mary Faturo, So. Euclid; Josephine Faturo, So. Euclid; Stanley Zak, Euclid; John Pirnat, Euclid; Frances Zakrajšek, Frances Spech, Anna Nemeč, Frank Mlinar, Mary Bogovič, Frances Breskvar, Roze Cimperman, Ivan Cugel, Lojzka Feguš, Alojzij Femeč, Ana Fortuna, Frank Kamin, Josephine Ovsenek, Anton Oblak, Mary Per, Ernestina Perše, Ana Primožič, Marija Šef, Dorothy Strniša, Mariča Tuljak, Cecilja Zakelj, Josephine Zernič, Mary Zupančič, Albina Odar, Mary Zakelj, Mary Ošaben, Mary Perčič, Francka Petrič, Marija Potočnik, Frances Rigler, Mary Sekne, Vitko Slemc, Julka Smolnik, Mary Snable, Jozefa Sraj, Mary Strojcin, Josephine Starin, Frank Strukelj, Mary in John Susteršič, Mary Telič, Cirila Traven, Albert Venzel, Christine Verbič, Anna Zadnik, Manie Dwojak, Fontana; Mrs. ray Zadnik, Kati Zakelj, An-

gela Zeleznik, Vera Znidaršič, Vera Zupan, Marija Zupančič, Zazula Ljubica, Družina Štrancar, Mary Adamič, Josephine Banič, Mary Bratkovič, Katarina Dafner, Julka Ferkulj, Ani Govše, Anica Govše, Jože Grdina, Ivanka Hirschegger, John Horzen, Družina Alojzija Hribar, Hela Ile, Frank Jakšič, Agnes Jerin, Družina Klammer, Družina Košnik, Josephine Kovač, Mara Krampelj, Agnes Leskovec, Družina Marija Lončar, Olga Mauser, Dr. Valentin Meršol, Anica Mihele, Družina Vrtačnik, Frances Lindič, Karolina Kucher, Frank Urankar, vsi iz Clevelanda.

\$1.50: Lud Savel, Cleveland.

\$1: Frances Anzek, Frances Gregorich, Julia Golkoski, Theresa Hastings, Mary Hotlyer, Anna Horen, Mary Jankovich, Frances McNeil, Rev. H. Mejak, Peter Schneller, Christine Stanton, Mary Stimec, Frances Springer, Mary Super, Mary Schwab, vsi iz Kansas; Mary Csogi, Lotis Markoja, Frank Ladra, John Kuri, Ana Tivadar, Frank Besiak, vsi iz Bridgeporta; John Smrecek, Fontana; Rose Montag, Milwaukee; Jennie Arko, Anton Mravlje, Ivanka Pretnar, Pauline Stampelj, Mary Starc, Marija Breclj, John Capuder, Marija Kocjan, Cirila Kermavner, Josephine Koželj, Jennie Krajačič, Frances Levstik, Mary Mertik, vsi iz Clevelanda.

Naj obojnim: nabiralcem in darovalcem naš svetniški kandidat škof Skomšek s svojo mogočno priprošnjo bogato poverne njihov trud in njihovo darežljivost.

Father Varga

Franku Matohu v spomin

MILWAUKEE, Wis. — Ob lanskoletnem obisku v klevelandski bolnišnici je ob slovesu takratni bolnik Frank Matoh dejal: "Dragi brat Joe, Frances in Lojze, na svidenje drugo leto v Milwaukeeju, če bom zdrav!" Na žalost se njegova želja ni izpolnila, zavratna bolezen ga je priklenila na bolniško posteljo vse do torka, 14. marca 1972, ko je bela žena s svojim mrzlim dihom trpečemu Franku končala zemsko pot, izrgala je iz knjige njegovega življenja zadnji list, bogato napisan z dobrimi deli za rojake in sploh za vse ljudi.

Pokojni Frank je bil ponosen Amerikaneec, zaveden katoličan in Slovenec. Kot oskrbnik Grdinovega pogrebnega zavoda, kot član raznih cerkvenih društev, dramskih in pevskih zborov, odbornik raznih slovenskih domov, član demokratske stranke in osebni prijatelj bivšega senatorja F. Lauscheta si je pokojnik ustvaril velik ugled in spoštovanje med starimi in novimi naseljenci. Bil je tovariš in prijatelj, da mu ga ni bilo para, delaven, pošten in odličen družabnik. Pomagal je vsakemu, če je bil mogoč, kajti njegovo srce je bilo nesebično in polno dobrote. Ljubil je slovensko pesem in če je ta bila še doljenjska viža, je njegovo srce in grlo drhtelo od radosti, seveda če je pri teh vižah pomagala še dobra kapljica!

Kot, da je slutil, da mu je čas odmerjen, je pred letom dni obiskal svoj rojstni kraj — Novo mesto, ki ga je zapustil radi težkih socialnih razmer pred 60 leti v družbi svojega brata Jožeta iz Milwaukeeja. Srečen je bil, ko je objel v Ljubljani svojo sestro Mici in v Novem mestu sestro Rozi. S polnim užitkom je poslušal doljenjske melodije in ko so mu pred odhodom zapeli še pesem, da je na Doljenjskem zdravje doma, se mu je orosilo oko in s težko mujo je domačim in prijateljem stisnil roko v zadnje slovo. Vrnil se je v Ameriko, prinesel pozdrave iz starega doma.

Na vzpetini blizu jeruzalemskih vrat se tare ljudstva okrog treh križev. Tri telesa visijo na njih razpeta med nebom in zemljo. A čudo prečudno! Trije vise, a pozornost vseh je obrnjena le na Njega, ki visi med obema razbojnikoma. Drhal se ne zme ni ne za levega in ne desnega, ki se zvijata na križih in preklinjata sebe in uro svojega rojstva in kličeta maščevanje naves judovski rod in Rimljane. Vse zaničevanje, posmeh, sovražstvo, vse, kar more izbruhati človeška hudobija, je naperjeno le Njemu na sredi. Poboji, ropi, umori obeh razbojnikov se pozabljeni.

Kot hijene so obkolili jeruzalemski intelektualci Jezusov križ. "Če si Kristus, stopi s križa!" Ga izzivajo... Igrajo nevarno igro... Kaj, če jih primajo za besedo in res stopi s križa? Potem, potem... je vse izgubljeno. "Drugim si pomagal, pomagaj zdaj sebi," se mu rogajo peklensko sladkim nasmehom na ustnicah. Drhal zadržuje sapo... Če je res Mesija, potem mora sedaj pokazati, da je vse mogočno. Če so mu res bili viharji pokorni, če je res obujal mrtve, potem se mora sedaj ne kaj zgoditi... Drhal je razočana rana. Kristus ne stopi s križa.

"Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo!" prosijo Trpinčeve od žeje razpokane ustnice. V njegovih očeh je sama milina in dobrotta. Njegov ljubeči, odpuščajoči pogled zadene tako v živo, da ga jeruzalemska elita ne more prenesti in še bolj zakrknje svoja srca. Za hrbe manj važnih oseb se potegne, a svojega opazovanja ne opusti. A Jezus trpi tako zelo, a tiho, vda no, da še sonce ne more več prenašati tega prizora — s pajčola nomena si zakrije obraz...

Tudi razbojnika trpita. Mordnista prej nikoli slišala o Jezusovih čudežih ali se pa nista za nimala. Sedaj se jima vzbuja radovednost. Če je to res tisti Ču dodelnik, potem morda... Opa-zujeta, kako drugače od njihju trpi Ta na sredi. Vlečeta na ušesa, kaj govore ljudje, posebno jeruzalemska gospoda, pomešana med drhaljo. Desnega vse čedalje bolj zanima. Začne občudovati Trpina na sredi. Tako blag, dober izgleda. Sama potr-

"Še danes boš z menoj v raj"

pežljivost ga je. Gotovo je nedolžen. Zverine farizejske! In takega človeka pribijajo na križ? V srcu ga pomiluje...

Pomagaj sebi in nama, če si Kristus! razdraženo zavpije v veliki muki levi razbojnik. Takoj se potegne za Jezusa Dizma: "Ali se tudi ti ne bojiš Boga? Midva trpiva po pravici. Ta pa je nedolžen!" Jezus je od vseh zapušen. Kje je Peter, da bi se potegnil za dobro ime Učenika? Kje so drugi apostoli, ki so Mu vedno sledili? Noč jih je vzela... Janez stoji pri Mariji in ji skušala lajšati bolečine. Ne more se vmešavati v pogovor razbojnikov. Eдини advokat, edini zagovornik Jezusov pred svetom je zločinec, ropar, morilec... In zaupno, ponižno, skesanano se obrne k Jezusu: "Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!"

Ubogri ropar s tem javno prizna pred vsem svetom Jezusa kot Boga in Gospoda. Ne imenuje ga tovariša ali prijatelja ali otprina, ampak Gospoda, Kralja. V njegovem kratkem stavku e vse: Vera, zaupanje, kesanje, nolitv. Storil je vse, kar je potrebno za odpuščanje. Priznal je svojo krivdo, posvaril tovariša in sedaj pričakuje odveze. Njegovo srce sluti veličino Jezusove dobrote, neskončnega usmiljenja — ne bo mu odrekel prošnje. Kako srečen si, Dizma, ker paupš v usmiljenje Gospodovega Srca! Ne boš osramočen — nikoli! Na veke boš opeval usmiljenje božje s tistimi, ki bodo posnemali Tvoj zgled in se bodo obrnili na Srce Odrašeničev, ki vse odpušča, kjer najde kesano srce, polno zaupanja. In do more predrti v globino Jezusovega Srca v tistem, tako nočnem trenutku, ko je bilo toliko odvisno od Njegovega odgovora. Ali ne visi zato na križu, da reši izgubljeno ovco? Srce lobrega Pastirja se rad uje v kljub smrtnim mukam... Kmalu bo mogel položiti prvo trofej o svoje odrešilne smrti v Očovo naročje. Cena za eno dušo je res zelo velika — a Srce Jezusovo jo rado plača. S težavo okrene božji Učenik svojo trudno, s trdnjem oventano glavo proti Dizmu: "Resnično ti povem, še danes boš z menoj v raj!"

Slišiš, Dizma? Še danes! Samo nekaj ur trpljenja še — in preden bo napolnil večer in bo sonce zdrknilo v zaton, boš rešen. Še danes boš srečal svojega Odrašenika v predpeklju. Samo še nekaj ur bodo trajale tvoje vize na križu... Blagruj in opevaj križ še sedaj. Tebi je v zveličanje! Kaka odlika zate za vse večnost, da si smel umirati s Kristusom! S Kristusom vstal in z njim kraljeval.

Kaj pa mi? Kdaj bo napolnil tudi za nas ta "še danes". Morda je pa že bližje, kot mislimo. Kdaj bo nas snela božja volja s tega ali onega križa? Samo Bog ve. Kadarkoli že, da bo, da je bil v bližini Kristusa, na Njegovih govni. Sv. Dizma, ti prvi od Kristusa samega kanonizirani svetnik, pa prosi za nas, da bomo tudi mi slišali Jezusovo obljubo: "Še danes boš z menoj v raj!" Takrat nam ne bo žal, da smo s Kristusom trpeli — ker bomo tudi z Njim vstali in kraljevali...

s. M. Lavoslava

Veliki petek

Je dotrpel... je sklonil glavo. Izpolnil božjo je postavo, izpil je kelih prav do dna.

Nebo je v grozi zagorelo, prav ko je osem tonetnelo, Glej: saj ubili so Boga! Boš, človek, padel na kolena, poljubil zmučena ramena in rano božjega srca?

M. Jakopič

Alois Galic

MANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Prazniki sprave

Velika noč je največji praznik cerkvenega leta, je dan veselja in zmage. Zlo smrti je podleglo, življenje praznuje svojo zmago. Veliki petek in vstajenska nedelja sta najvažnejša dneva človeške zgodovine. V teh dneh je bila sklenjena sprava med nebom in zemljo. Človeku se je odprla pot k Stvarniku. Kribožjega Sina je oškropila življenja.

Sprava med nebom in zemljo, med človekom in Stvarnikom. Tudi danes se često govori o spravi; med starejšim in mlajšim rodom; med raznimi razredi človeške družbe; med premaganci in zmagovalci; nekateri bi radi zgradili celo most sprave med komunisti in protikomunisti. Verjetno nismo več daleč od zahtev, da naj se dobro spravi z zlom. Trdijo že namreč, da ima tudi zlo pravico do obstanka. Toda čim bolj govorijo o spravi, tem bolj so ljudje sprti med seboj, tem manj vedo, kako naj bi do te sprave prišlo. Govorec o spravi so pač pozabili na Veliki petek. Predpogoj sprave med ljudmi je velikopetkova sprava med nebom in zemljo. Ko bodo ljudje uredili svoje razmerje s Stvarnikom, potem bo kratka pot do sprave med ljudmi. Če vzamemo našo slovensko spravo (sprava ne more biti političen pojem), potem lahko mirno rečemo, da bo do te sprave prišlo, češ takrat, ko bosta oba tabora, vsak zase, ali še bolje vsak poseameznik iz teh dveh taborov, opravil spravo z nebom. Če ni sprave med ljudmi, se vezi s Stvarnikom ali pretrgane ali porušene ali pa zelo zrahljane. Stvarnik pa je strog sodnik, saj tudi svojemu Sinu ni prizanesel, ker je hotel reševati človeka. Šele spravi s Stvarnikom bo sama od sebe sledila sprava med ljudmi. Sprava za prav je pa sprava med ljudmi vključena v spravo s Stvarnikom.

Ko so na Veliki petek zastržili grob, kamor so položili Kri-

žanega, je bil zaključen proces, ki se bo ponavljal do konca časov. Sin človekov je v 33 letih življenja pokazal človeku pot, po kateri naj hodi, oznanil mu je resnico, v katero naj veruje, in dal mu je življenje, ki ne umrje. Dokončal pa je to poslanstvo, ko je skrval v mučeništvu. Vse to je odrešenje: oznanilo, zgled in smrt v trpljenju. Bil pa je to šele začetek, prva etapa, kateri sledijo slične skozi vso zgodovino. Krščanstva ni brez Velikega petka. Lahko bi bilo biti kristjan, če bi bila vsebina krščanstva samo pot, resnica in življenje. A biti kristjan je tudi pričevanje v krvi, v trpljenju, v zapostavljanju, ko ni žarka upanja na obzorju. Toda tudi brez tega žarka je v srcu gotovost, da za Velikim petkom prihaja dan Vstajenja, dan Zmage, Velika nedelja, Aleluja.

Če kdo, potem imamo Slovenci dovolj razloga, da na letošnjo Veliko noč mislimo na spravo med našim narodom, ki more priti samo po spreobrnjenju. Mislimo na svoje krščanstvo in na to, da bi delali dobro, in na to, da živimo v velikem tednu. Kdor hoče delati dobro iz krščanskih nagibov, mora biti pripravljen na obrekovanje, krvavi pot, trpljenje... Nagrada pa bo VELIKA NOČ! Da bi jo srečno praznovali!

PM

Pomladna pesem

Kot že tolikokrat, so tudi na začetku letošnje pomladi zapeli mladi pevci in pevke pri Mariji Pomagaj v Torontu. Svoj koncert so imeli v soboto, dne 18. marca, ob 8h zvečer v cerkveni dvorani. Ponovili so ga v nedeljo, 19. marca, popoldne.

Nastopili so: otroški, mladinski in deklinski zbor. Z njimi so sodelovali sledeči solisti: Blaž Potočnik, Marija Babič, Nežka Čekuta, Marta Demšar in Silviya Ovčjak. Kot pianistki sta sodelovali Anica Mihevc in Marta Skubic. Nastopila je tudi skupi-

na instrumentalistov. Zastopani so bili: harmonika, trompeta, mandolina, klarinet, flauta, kitara in bobni.

Spored koncerta je bil razdeljen na tri dele, ki so obsegali 21 pesmi. Večina izmed njih je bila slovenskih. Nastopi slovenske mladine, ki poje vsako leto, privabijo številno občinstvo, ki je vedno hvaležno poslušalstvo. Z obilnim ploskanjem nagradijo mlade pevske talente. Da pa njihov zmožnosti pridejo do izraza, pa gre za sluzga g. župnika Tone Zrnec C.M., ki zna poiskati te mlade talente in izvabi iz njih grl prelepe melodije. Potrebno je veliko dragocenega časa, potrpljenja in vztrajnosti. Zanimiva je ugotovitev: iz tistih grl, v katerih že zamira slovenska govorica, še vedno prihaja slovenska pesem... še edini izraz slovenstva!

Borčevski občni zbor

Dokler se člani neke organizacije še zbirajo na letnih občnih zborih, toliko časa je organizacija še živ del skupnosti. To so pokazali zadnji nedeljo, 19. marca, tudi protikomunistični borci, zbrani v Društvu Slovenskih protikomunističnih borcev. Imeli so svoj redni občni zbor. Kot vsak občni zbor, je tudi imel dva dela. V prvem so odborniki podali svoja poročila o delu v preteklosti, v drugem so pa člani volili odbor.

Odbor je bil v preteklosti delaven. Pripravil je skupno komemoracijo v mesecu juniju s "Taborom"; udeležil se je občnega zbora Zveze DSPB v Clevelandu; tiskovni referent je razposlal več kot 50 pism, dopisov in spomenic na vse vplivne politične ljudi v Kanadi ob priliki Titovega obiska v tej deželi; dopisoval je tudi v organizacijsko glasilo "Vestnik"; še mnogo drugega drobnega dela je opravil z razpošiljanjem glasila, nabiranjem prispevkov za tiskovni sklad, invalide in podobno. Po poročilih, ki so jih člani soglasno sprejeli, se je razvila prijateljska debata in sicer bolj o tem, kaj bi bilo še treba narediti, kot o tem, kaj je bilo storjenega.

Člani so odboru izrazili popolno zaupanje in priznanje in so ga prosili, naj vsaj še za eno leto ostane vsak odbornik na svojem mestu. Po krajšem razgovoru so vsi odborniki na ta predlog pristali in obljubili, da bodo znova prišli za delo. Prijateljska družba se kar ni mogla raziti. Kako močne so vezi, spletene v borbi za svete ideale!

Por.

Ponovno priporočamo

Zima se sicer poslavlja. Zmanjkalo bo dolgih večerov, ki so tako primerni za branje. Vendar bo dan še vedno imel 24 ur in marsikdo še vedno ne ve, kako bi ta čas porabil. Nasvetovali bi mu, naj se zateče k branju. Ker angleškega vsakdo, ki tole bere, ne zna, mu ponudimo bobrega, lepega, poučnega, slovenskega branja. Za majhen denar si ga more nabaviti. Znova in znova priporočamo, da bi mogli spraviti med bralce sledeče knjige:

"Baraga uslišuje". Knjigo je napisal znani pisatelj verskih in nabožnih knjig dr. Filip Zakelj. Naj navedemo iz knjige samo dve vrstici: "Jaz se zahvalim Mariji Pomagaj in škofu Baragi za uslišano prošnjo. V zelo važni zadevi sem se zatekla k njima za pomoč in sem bila uslišana." Tako je zapisala neka gospa že leta 1937. Takih in podobnih uslišanj je v tej knjigi za več kot 250 strani. Poznanje našega svetniškega kandidata širi ta knjiga in obenem utrjuje zaupanje v njegovo priprošnjo. Kdo

nima zelo važnih zadev, v katerih potrebuje pomoči od zgoraj? Knjiga stane \$3.

"Odpri grobovi, II. del". Ko so nekateri dobili v roke ta drugi del, so se takoj pozanimali, če je prvi del še mogoče dobiti. Na žalost je že zdavnaj pošel. Isto se bo kmalu zgodilo z drugim delom. Nekaj malega jih je še na zalogi. Ta knjiga ima podnaslov: "Bela krajina joka". Nekateri zmotno mislijo, da je namenjena samo ljudem iz Bele krajine. Pričevanja v knjigi so res v glavnem pričevanja o dogodkih, ki so se odigrali v Beli krajini, a so vsa pričevanja harmonično povezana tudi z drugimi deli Slovenije, ker je komunistična revolucija divjala povsod. Knjiga stane \$4. Poročajo, da so na poti že tudi III. in IV. del.

Če kdo želi komu pokloniti darilo trajne vrednosti za praznike, za god, za materinski dan, za dan očetov, za obletnico poroke ali kot znak posebne naklonjenosti, naj pokloni dr. Debeljakov pesniški prevod Martin Fierro. Vsebina, oprema in vezava, vse je trajne vrednosti. Stane \$14.

Založba "Zrenja in uvidi" je do sedaj izdala dva zvezka: 1. "Poglavje o dialogu" in "Odstotnost slovenske državne misli v prevratu 1918". Knjižici stane \$1 in \$1.50. Kmalu bo na razpolago tudi tretji zvezek. "Pouk v materinskih — da ali ne?" Kdor bi želel imeti nekaj številčk prvega, drugega ali tretjega letnika, naj nam sporoči in mu jih bomo poslali.

M. V. L.

Vokalni koncert pri Mariji Pomagaj v Torontu

TORONTO, Ont. — Iz mrzlega zimskega ozračja je prijazno pozvonilo: 14. nastop mladinskih pevskih zborov pri Mariji Pomagaj v soboto in nedeljo, 18. in 19. marca.

Obakrat so številni poslušalci napolnili cerkveno dvorano ter pazljivo sledili izvajanjem posameznih pevskih skupin. Nastopili so trije pevski zbori: otroški zbor začetnikov, mladinski zbor in deklinski skupina. Zborovodja č.g. Tone Zrnec tako že dolgo vzgaja in ohranja pevsko kulturo, ki je tako zelo last slovenskega naroda. Dokler bodo živeli pevski zbori, bo živela tudi slovenska misel; v pesmi in melodiji je duša naroda, čustva in bogastvo duha v njej odsevata.

S takimi mislimi smo sledili letošnjemu pomladanskemu koncertu. — V prvem delu so nastopili najmlajši s preprostimi otroškimi popevkami (Prvošolka, Bog je ustvaril zemljo, Bežimo, tecimo). Korajžno so enoglasno in dvoglasno oznanjali svojo spretnost in v domovinski pesmi Zvestoba Sloveniji (Marjan Jakopič, glasba Radovan Gobec) počastili domovino svojih staršev. Na klavirju je spremljala gđ. Anica Mihevc. Mladinski zbor je zapel potem Pesem mladine (s. Darina Konc, skladatelj Anton Jobst), ki je izraz vedrosti in mladostnega zupanja. Letošnji koncert je obsegal pesmi in popevke, ki so se poslušalcem tekem let najbolj priljubile. Tako je mladinski zbor ponovno zapel črnsko duhovno Deep River in mednarodno Pesem o miru in bratstvu, ki jo je za zbor, solo in klavir priredil torontski dirigent Walter Babiak. Solo je odlično zapel g. Blaž Potočnik. Na klavirju je spremljala gđ. Marjetka Skubic. V vrstah pevcev smo opazili nove obraze. Iz otroštva doraščajo v zgodnjo mladost in polnijo mesta onih, ki so mladinskemu zboru že odrasli. Zavedni slovenski starši pa še vedno skrbijo, da novi pevci napolnijo prazna mesta v zboru in nada-

"DRUŽINSKA PRATIKA za leto 1972". Prav malo jih je še na zalogi po 60c.

Uprava Slovenske pisarne
618 Manning Ave.
Toronto 4, Ont.

John Tratnik

V ponedeljek, 20. marca 1972, zjutraj, je v Calgary v Alberti nepričakovano umrl, zadet od kapi, dobro poznani rojak g. Janez Tratnik, 1236 — 19th Ave., N.W., Calgary, Alta., rojen v Slovenskem Javorniku na Gorenjskem. V Calgary je prišel leta 1948. Trden kot dren se je pred dobrim tednom vrnil s počitnic v Mehiki.

Blagi pokojnik je bil zaveden Slovenec in v vseh pogledih mož na svojem mestu. Bil je odkrite, vesele narave, pridnih rok in poln srčne dobrote. Z dobro ženo Lojzko sta si kmalu po prihodu v Calgary ustvarila lep in ljubek dom, v katerem sta rada sprejemala in pogostila prijatelje, znance in pa slovenske popotnike, ki jih je pot zanesla v daljno Kanado, v lepo albertsko mesto pod Skalnimi gorami. Njun dom je bil poln cvetja in pesmi, poln slovenske domačnosti. Prijetno je bilo tam vasovati.

Blagega pokojnika so pokopali v četrtek, 23. marca, na pokopališču v Calgary-ju.

Naj dolgoletni, zvesti naročnik našega lista, počiva v miru v daljni kanadski zemlji. Mi, ki smo Janeza poznali, se ga bomo spominjali v molitvi in mu ohranili lep spomin!

M. V. L.

ljujejo poslanstvo slovenske mladine.

V drugem delu nastopa v celoti mladinski zbor. V Aljaževi pesmi Oj Triglav moj dom se spominjo domovine. S pesmijo Jaz pa pojdem na Gorenjsko pozdravijo Gorenjsko in Stajersko. Iz zakladnice starih junških pesmi slišimo prekmursko O lepi Jani in knezu Marku; za mladinski zbor jih je priredil Matija Tomc, klavirsko spremljava sta oskrbeli Anica Mihevc in Marjetka Skubic. Mogočno je donela ruska kozaška o junaku Platovu (prirenil Walter Babiak). Stiriglasno petje je spremljal solist Blaž Potočnik. Čista harmonija glasov brez glasbene spremljave dokazuje visoko kvalliteto zbora. Naslednja pesem Granada (mehikanski skladatelj Avgustin Lara) je dragocena u-metnina v zakladnici pevskega zbora. Ponovno smo uživali ob lepoti prelivajočih se akordov, ki pojejo slavo starodavnega španskega mesta. Klavir je igrala Marjetka Skubic. Visoko so plavalci soprani in odmevali v mogočni orkestraciji, le altom je manjkalo razsežnosti in polnosti ter povezave, drugega glasu ni bilo dosti zaslediti, češar smo bili na prejšnjih koncertih deležni. Moramo po pohvaliti mladino, ki poleg rednega študija najde še čas za marsikdaj odročno pot k pevskim vajam, ki poskuša z dobro voljo obogatiti sebe in slovenski narod v tujini s kulturnim delom mladinskih zborov.

Tretji del koncerta je obsegal prvine deklinskega zbora, solistov in instrumentalistov. Tu se zberejo zadnji najvišji uspehi mladih pevcev in muzikantov, ki v okviru mladinskih koncertov dobe priliko posredovati svoje glasbeno bogastvo slovenski javnosti. Spet smo prisluhnili tožnim deklinskih pesmih iz narodne zakladnice; (Goreči ogenj, slovenska narodna v priredbi T. Faganela; So še rožce žalvale z menoj — koroška narodna, Ma-

tija Tomc; solistki Marija Babič in Silviya Ovčjak; Pojdem v Rute — koroška narodna, priredil Matija Tomc, solo poje Silviya Ovčjak).

Naša mladina raste v dvojnem svetu, spoznava dvojno kulturo. Tako tudi s svojimi talenti množijo slovensko tradicionalno in moderno svetovno umetnost. Imeli smo priliko slišati mlado umetnico gđ. Nežko Čekuta, ki je prvič nastopila in s svojim svežim, čistim, kontroliranim sopranom očarala vse navzoče. Pella je pesem Marije Magdalene iz moderne "rock" opere Jesus Christ Superstar (skladatelj Lloyd & Rice). Ne vem, kako ljubiti Jezusa. Pevko sta spremljala g.g. Blago Čekuta (klavir) in John Kolenko (kitara).

V duhovni pesmi Mi smo srečni s Teboj, Jezus se v modernem ritmu prelivajo glasovi deklinskega zbora, akordi izbranih instrumentalistov (Kolarič, Kolenko, Lenarčič, Ovčjak, Nuk). Solopran je pela gđ. Marta Demšar, ki je zrasla iz vrst mladinskega zbora in pokazala, kaj zmore in doseže talent s pridnostjo in dobrim vodstvom. Zdaj se modernemu značaju koncerta pridruži slovenski glasbeni element Avsenikov, ki ga v delu Veter nosi mojo pesem predstavijo g. Marjan Kolarič in Ovčjakovi (Silviya, Anica in Joško). Otožna melodija klarineta (Kolarič) je prevzela vso dvorano. Z belokranjsko narodno umetnostjo Mjesečino, Tri tičice (prirenila Tončka Maroltova) spet nastopijo dekleta in orkester. Pesmi izražajo otožnost in preprosto dušo Belokranjcev.

Za zaključek koncerta nam dekleta natrosijo v slovo pomladnega cvetja v pesmi Pomlad je tu! Spremlja jih orkester, pridruži se solist Blaž Potočnik s šaljivo, da tudi on čaka pomlad, čeprav ni več mlad, na ksilofrafon je spremljal Joško Ovčjak. Tako je izzvenel v torontski slovensko vas letošnji mladinski koncert. Mladina je napolnila naša srca s plemenito mislijo in si spletla nov venec priznanja, venec spominov, ki jo bo spremljal vse življenje. Vsem nastopajočim zborom, solistom in instrumentalistom — najlepša hvala za krasen kulturni užitek, posebno pa še zborovodji č.g. Tonetu Zrnecu, ki se v svoji težki župnikovski službi žitvuje za slovenski naraščaj in kulturo v Kanadi.

Anica Resnik

Japonec presedi največ pred televizorjem

Japonec presedi pred zaslonom malone polovico (42 odstotkov) prostega časa, najraje gleda erotične filme in posnetke z mnogo krvi. Za primerjavo: Američan prebije pri televizorju 25, zahodni Nemeč pa 17 odstotkov prostega časa. Televizor ima 97,3 odstotka japonskih gospodinjstev, v Tokiju je na izbiru sedem programov, ki trajajo od večernega mraka pozno čez polnoč.

Tudi kino je močno v čišlih. V povprečju pride filmska dvorana na vsakih 15.000 prebivalcev. — Zabavni tedniki z vzburljivimi slikami imajo naklado tudi nad deset milijonov izvodov.

Nič več cigaret v kinu?

Italijanski senat je sprejel predlog zakona, ki prepoveduje kajenje na mnogih javnih mestih. Kršilce čakajo kazni do 10.000 lir.

Po skupnem predlogu ministrstev za narodno zdravje, za promet, turizem in finance bi bilo prepovedano kaditi v kinu, gledališču na pokritih športnih igriščih, v plesnih dvoranah in v predavalnicah ter v šolah in na hodnikih v bolnišnici. Preden bo zakon veljal, ga mora sprejeti še skupščina.

Italijanski nasprotniki cigaret zdaj je tretjič skušajo doseči prepoved kajenja v javnih

prostorih. Zakonodajalci niso podprli prejšnjih predlogov na zasebno pobudo.

Spet kratki lasje

Fantje v brazilskem mestecu Caruaru so spoznali, da njihove skuštrane grive niso več dražljiva posebnost v deklinskih očeh.

Kar sedemdeset se jih je v nekaj dneh zvrstilo v frizerskih salonih, kjer so se iznebili dolgih las. Zdaj upajo na ugodnejši odziv pri starostnih vrstnicah.

Modri sveti

Mirno čisto vest imej! Slab si, kadar se bojiš. S komurkoli govoriš, v lice mu odkrito glej! Ako si oblečen čedno, to je dobro in lepo, a še lepše je, če vedno, tvoje srce je čisto. Kar je res — govori, kar je dobro — stori!

Anton Martin Slomšek

CLEVELAND, O

Help Wanted Male

Plater's helper
Steady worker, not over 40 years old.

ELECTRO PLATING WORKS
3951 St. Clair Ave. rear (62)

HELP WANTED

Conversational interpreter wanted to interpret business discussions between American and Yugoslavian businessmen. Must speak Serbo/Croatian dialect and read Cyrillic. Mechanical aptitude and interest in machinery would be helpful. Position will require residence in Tulsa, Oklahoma, with frequent travel to Yugoslavian locations. Salary commensurate with experience and ability. Write stating qualifications and background to:

MR. RENEAU
P.O. Box 9232
Tulsa, Oklahoma 74107

Zenske dobijo delo

Zenske dobe delo
V tovarni lesenih pokalov. Poln čas. Oglasite se osebno od 7. ure do 12. ure na 1550 E. 33 St. (x)

MALI OGLASI

V najem

2 opremljeni sobi s kopalnico in kuhinjo se odda dvema moškema ali dvema ženskama, na 1128 E. 67 St. Kličite 391-6031. (64)

NOVE HIŠE V EUCLIDU

pri E. 240 cesti, zidane ranč, 3 spalnice, dvojna prizidana garaža, v celoti podkletene. Pripravljene za takojšnje lastništvo.

E. 250 — Euclid
nova zidana ranč, 3 spalnice, 1 in pol kopalnice, vgrajene priprave, plinski sežigalnik.

Na Russell Drive
pri E. 250 cesti, nova hiša s 3 spalnimi, aluminijasti opaž, vsa podkletena, kvalitetna gradnja. \$32.500.

Zidani krasni duplex v Euclidu
6-6 šest let star
kot nov, 3 spalnice, 1 in pol kopalnice, ves podkleten, dvojna garaža ter veliko posebnosti.

UPSON REALTY
499 E. 260 St. RE 1-1070 (65)

V najem

Stirisobno neopremljeno stanovanje s kopalnico je v najem v najem v Collinwoodski okoliči. Kličite 261-4457. (62)

V najem

Oddamo 5-sobno stanovanje zgoraj, plinski furnez. Z garažo \$75, brez garaže \$65. Na 1102 E. 66 St. 361-4398. —(64)

Euclid, Beverly Hills

Brick bungalow, 3-4 bedrms, carpeting, paneled rec. room, aluminum siding, dead-end st. \$28,000. Call 692-0622 (64)

PRAV VESELE

VELIKONOČNE PRAZNIKE

želi vsem članom

HOLIDAY GARDENA

in

SLOVENSKEGA DOMA!

IVAN CELAR

PICKERING AUTO COLLISION

149 Kingston Rd., Pickering, Ont., Canada

Telefon 942-6812

Franc S. Finžgar:

PIRHI

Kdor iz globoke verske resnobe ni prebil štiridesetdnevnega strogega posta, ne more umeti ne veličastnosti, ne lepote in dobrot velike noči. Pred stoletji so naši dedje vse to živo občutili s srcem in dušo in zato je tak praznik z vedrim veseljem in bogatim pogoščenjem prekosil vse druge dni v letu.

V letu, ko se je godila ta povest, je bila velika noč šele v drugi polovici malega travna. Tudi vreme je pridodalo svoje k praznovanju. Ozimina je bujno zelenela, travniki so bili potrebni, jaro žito vsejano. Veliki teden je redko kdo stopil na polje, da je še kaj malega postoril. Ljudje so se oprijeli dela doma. Vse, kar je zima navlekla v hišo, krog nje in še na skedenje, je moralo biti potrebno. Javorova miza, ki ni bila brez sledov kolin, vsi stoli, premakljive klopi krog peči in sten — vse je moralo iz hiš na pomladno sonce. Zenske so umivale in čistile leseno opravo, ribale porde, nosile pernice in posteljino na zrak. Ko je bilo to opravljeno, so začele pometati dvorišča. Moški so se lotili skednja in mlatilnih podov, naredili so zalogo rezance za čez praznike, okračili živino, izpodkitali po hlevih in nastlali v njih po vseh predelih suhe stelje. Gospodinje so imele zadrege na pretek. Bročile so pirhe, pekle pogačo in kolač, kuhale gnjati in klobase. Do velike sobote je bilo že vse kakor v pristanu. Po hiši se je širil že štirideset dni pogrešani vonj po mesnini in pogači. Otroci se niso potepli na vas. V veži blizu kuhinje jih je obdržal vonj po dobrotah, da so si jih gospodinje morale poditi izpod nog.

Velika sobota je bila že vsa praznična. Delo je počivalo. Ko so nakrmili in napojili živino, so pripravili prazno obleko, postopali po dvorišču in se veselili sončnega pomladanskega dne. Ob treh popoldne je prvi zagrmel največji možnar in zvonovi so se oglasili. Nič več ne počasno in postno žalostno. Kot pesem in vesela godba je začelo potrkavati. Otroci so oblekli nove, za pomlad in poletje pripravljene obleke. Zbirali so se na vasi in v skupinah odhajali proti fari. Vsaka hiša je dala možkih in žensk, da so šli k procesiji in vstajenja. Tedaj so še pomenljivo rekli: "Gremo k vzdigovanju." Zupnik, ki je vodil procesijo, je dvignil monštranc iz okrašenega božjega groba za opomin, kako je naš Odrašenik, zmagalet smrti, vstal iz zapečatenega groba.

Mater gospodinje so ostale doma in pripravljale, kar je bilo treba nesti k blagoslovu. Ko se je družina vrnila od vstajenja, je že čakal na mizi pisan jerbas, ki ni smel biti za nobeno drugačno rabo. Bil je prazen. Otroci so stopili krog mize, odrasli posedli krog peči. Z obredno slovesnostjo je mati začela skladati v jerbas. Najprej je položila vanj velik kolač: "Vidite, otroci, ta pomeni Kristusovo trnovo krono." — Potem je zataknila krog kolača 3 korenine hrena: "Te grenke korenine pomenijo 3 žblje, ki je bil z njimi Zveličar pribit na križ." Nato je dodala pet rdečih pirhov: "To so petere krvave rane našega Gospoda." Nazadnje je v votlino kolača vložila gnjat: "To pomeni velikonočno jagnje, darovano za naše odrešenje." Otroci in odrasli so ob tem pomembnem obredu molčali. K materi je stopila odrasla hči in jerbas zagrnila s prtom, vezanim z rožami, obrobjenim s čipkami.

Potem je bila večerja. K mlečni kaši je dodala gospodinja še za vsakega košček štruktja, ki ga je pripekla ob kolaču.

V ranem jutru, še pred tretjo uro, so začeli težki jerbasi velikonočnih jedi potovati v cerkev. Odnášali so jih fantje, da so postregli sestram in deklicam. Kjer ni bilo domačih fantov, so se ponudili hišni hlapci. Mati županja je naprosila gostača in stalnega delavca Tevža pri Lazarjevih, da je namesto se šibke hčerke ponesel že pred dnem težki jerbas v cerkev. Vsakdo je natančno vedel, kam ga mora postaviti. Za vsako vas je bil po starem izročilu določen prostor. Na vrh jerbasov so položil nove pisane svitke. Ti so dekletom pokazali, čigav je zegen. Ko so odnašalci opravili, so se zbirali pred cerkvijo. Vsak si je potegnil iz žepa kos kruha in klobaso, ki jo že ves post niso okusili. Potem so se razdelili: nekaj jih je šlo za zvonarje v stolp, nekaj v borov gozdiček za cerkvijo za streljavce. Tam so si zakurili, v ogenj vtaknili rašpe na dolgih lesenih ročajih, da so se razbelile za roženje topičev. Možnarje so takoj začeli nabijati. Ko so prvega, najučetjega sprožili, so zaigrali tudi zvonovi; sveto jutro je bilo oznanjeno.

Ni se še dodobra zdanilo, ko so počasi že prihajali po vseh potih proti cerkvi stari očanci in žene, da so že pred zorno mazo počastili vstajenje Zveličarja in se mu priporočili za srečno zadnjo uro. Ze pred šesto uro je bila cerkev polna. Dekleta so stopile vsaka blizu svojega jerbasa. Ko je bilo opravilo končano, je župnik blagoslovil velikonočne jedi. Tedaj so vnovic zabučale orgle, dekleta so segle po svitkih, si zadele jerbase na glave in hitele pri vseh treh vratih iz cerkve. Tista, ki je prva stopila čez cerkveni prag, se je tekoče leto gotovo omožila. Tako je prerokovalo staro izročilo.

Tri reke deklet so se raztekle po cestah na jug, vzhod in zahod. Kakor šopki so se zibali jerbasi žegna, iz zasneženega Triglava jih je pozdravljala rdeča pomladna zarja, iz zvonika jih spremljala pesem zvonov, izpod borovcev so gremeli možnarji. Vse samo veselje in lepota, vse pesem strnjanih src. Nosilke žegna so bile prve doma. Zasople so posedle in se oddihale. Ko se je sešla vsa družina, je mati odgrnila jerbas. Oče gospodar pa je prevzel obredno navado. Najprej je prerezal pirhe na krlhle — za vsakega delež. Potem je z velikim krušnim nožem narezal na lesen plošček celo grobljo koscev gnjati. H gnjati je nastregel hrena. Ko je dvignil kolač, je mati jerbas umaknila z mize, ki je bila pogrnjena z belim prtom iz domačega platna, na voglih ozaljšanim z belo-rdečimi čopki. Vsak od družine je bil deležen debelega kosa kolača. Ko je gospodar odmolil očenaš, je vsej družini voščil: "Da bi bilo to leto požegnano vse naše delo in življenje." Družina se je glasno razvnela in segala po dobrotah na mizi. Ko so žegen dojedli, je mati postavila na mizo veliko skledo repnih olupkov, kuhanih na suhi juhi, vmesenih s kašo in zabeljenih, da so cinkli svetili po vrhu. Preden so zajeli, je oče razložil družini: "O olupki so za spomin na hudo lakoto po Napoleonovi vojski, ko naši dedje za veliko noč niso imeli drugega na mizi kot skledo nezabljenih olupkov."

Tako so začeli praznovati sveto veliko noč. Družine so bile, razen v cerkvi, ves dan doma. V vas ni šel sosed k sosedu, sinovi in hčere, deklice in hlapci se niso ganili od doma. Krme so bile tihe in prazne. V ponedeljek so se spočiti in dobre volje vsi razgibali. Sosedje so se obiskovali, najmlajši fantje so imeli veselje s štruncanjem na vasi in krog cerkve. Kdor je imel trden pirh, da je ubil na petnji in špičnji pirh tovariša, ta je pirh priigral. Če sta se pirha skončnila, to se pra-

Slovenske velikonočne pisanice

Velikonočni pirhi segajo daleč v preteklost slovenskih navad. Škoda je le, da slovenska pisanica izginja pod pritiskom industrijskih neokusnosti, ki nam jih vsiljuje velikonočna prodajna tehnika z naraščajočo nadležnostjo.

Domovina najlepših slovenskih pisanic je Bela Krajina. Tu je prirojeni umetniški čut domačega okolja in ohranjenih starovetnosti tako slikovit in številten na ornamentični raznolikosti, da so ga mnogi nabiranci narodnega blaga uvrstili v prave umetniške zbirke in to pristno domačo umetnost razkrili slovenskemu in ostalemu svetu.

Na Dolenjskem domača dekleta "počrkavajo" pisanice. Na čista, trdo kuhana in napol ohlajena jajca narišejo s kurjim peresom, ki ga pomakajo v raztopljen vosek, razne stilizirane cvete, vejice in srčke. Pogostokrat jajce tudi popišejo z velikonočnimi pozdravi ali s krtkim srčnim izlovom, če je pisanica namenjena dekletu ali fantu. Ko je risba posušena, položijo jajce v znano velikonočno tekočinasto barvilo. Barva se jajca prime le tam, kjer ni povoščene risbe. Morda je tehnika za izdelavo današnjih klišejev prav tu našla svojo osnovno zamisel. Pred dobri mi štiridesetimi leti sem kot mlad študent osebno raziskoval izdelavo pisanic in takrat mi je stara teta, ki je štela že nad devetdeset let, odkrila, da je v svoji mladosti sama na ta način "počrkovala" jajca in se te spretnosti naučila od svoje matere. "Počrkavali" pa so takrat surova jajca z voskom ali lojem in jih vlagali v čebulno vodo ali pa v zavretek hrastovega lubja in nato jajca skuhalo.

V Beli Krajini uporabljano za "črkovanje" posebna pisala. Še pogostejše pa v domovini pisanice postopajo tako, da že pobarvane in skuhanne pirhe ostržejo z ostrim nožem in s strganjem oblikujejo vso risbo, da se je ubil eden na petnji, drugi na špičnji, sta pirha obdržala. Iskala sta potem drugih soigralcev. Zato so se sklicevali: Celec, petnja, špičnja! Ves ljubi dan je bilo na vasi in krog cerkve teh klincev brez konca in kraja.

Odrasli fantje in tudi gospodarji so se popoldne nabrali po gostilnah, da se po dobri in obilni jedi odžeja. Vsaka vas krme tedaj ni imela; tudi v Vidoslavcih je ni bilo. Posamezni fantje, ki so si z vinom že nabrali poguma, so zase odhajali iz krtčin, da stopijo k sorodnikom in znanim hišam, kjer so imeli že zrele hčere, po pirhe. Dekleta so trdno vedele, da pridejo. Vsak je bil obdarovan, pač ne vsak enako. Za svojega fanta je vsaka dodala k pirhu še kaj drugega, vsaj z rdečo žido povitih nekaj viržink.

bo. Ta postopek zahteva mnogo več spretnosti in priročnosti, zato pa je tudi izgled mnogo lepši. Po nekaterih slovenskih krajih poznajo tudi še druge načine za pripravljane pisanice. Zanimivo je preučevanje okrasja na raznih slovenskih pisanicah. Na notranjskih in dolenskih pisanicah opažamo ornamentiko rastlinskih motivov, v katerih se vpletajo srčkasta polnila. V Beli Krajini pa srečamo pretežno geometrijske like z raznimi skrivnostnimi znaki, kar priča, da se tam še živo ohranil mistični pomen pisanic.

Tudi v ostalih predelih Jugoslavije je pisanica močno razširjena. V Bosni in Hercegovini, Dalmaciji, Šumadiji in v Makedoniji so pisanice slikovite, ornamentika je še skrivnostnejša. V mnogih krajih slovenskega juga pripisujejo ljudje pisanicam čarovniško moč. Na velikonočno nedeljo zakopolje bosanski gospodar pisanice na njivo, da bo pšenica boljše obrodila. Drugod pisanico razbijajo otroku na glavi, da bi ostal zdrav in se razvil v pametnega človeka. Ponekod mečejo gospodarji pisanice čez sleme domačih hiš, da s tem priključijo na hišo srečo in božji blagoslov. V nekaterih krajih trosijo lupine pisanic okrog gospodarskih poslopj, da s tem odvrtaajo od hiše nadležni mrčes in roparice. Tudi velikonočni hren ima podobno "čudežno moč." Seveda morajo biti ta "obrambna sredstva" blagoslovljena.

Na Vipavskem pisanice otroci "sečejo." Na vrh potlačenega klobuka položijo pisanico, nato pa z novičem merijo na jajce. Kdor v treh lučajih porine novce v pisanico tako, da se ga ne vidi, postane lastnik (Dalje na 5. strani)

**ZA VELIKONOČ IMAMA
VELIKO IZBIRO FLORSHEIM
CEVLJEV, KI SO ZNANI PO SVOJI
NAJBOLJSI KVALITETI.**

CAVALIER

LOUIS MAJER

SLOVENSKA TRGOVINA S CEVLJI
6410 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103 EX 1-0564

želi VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
in se vsem odjemalcem iskreno zahvaljuje za naklonjenost.

co na njivo, da bo pšenica boljše obrodila. Drugod pisanico razbijajo otroku na glavi, da bi ostal zdrav in se razvil v pametnega človeka. Ponekod mečejo gospodarji pisanice čez sleme domačih hiš, da s tem priključijo na hišo srečo in božji blagoslov. V nekaterih krajih trosijo lupine pisanic okrog gospodarskih poslopj, da s tem odvrtaajo od hiše nadležni mrčes in roparice. Tudi velikonočni hren ima podobno "čudežno moč." Seveda morajo biti ta "obrambna sredstva" blagoslovljena.

Na Vipavskem pisanice otroci "sečejo." Na vrh potlačenega klobuka položijo pisanico, nato pa z novičem merijo na jajce. Kdor v treh lučajih porine novce v pisanico tako, da se ga ne vidi, postane lastnik (Dalje na 5. strani)

**KUPUJTE
VELIKONOČNA ŽVILA, OBLAČILA IN OBUTEV PRI
NAŠIH SLOVENSKIH
TRGOVCIH.**
Svoji k svojim!

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ZELITA VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM
IN ZNANECM
FLORIAN IN MARY KONCAR — lastnika
MODEL MEAT MARKET
610 E. 200 ST.
EUCLID, OHIO 44119 — KE 1-7447

VESELA VELIKA NOČ! HAPPY EASTER!
HUSH PUPPIES®
EAGLE STAMPS
PRIDITE K
STAN'S SHOES
6107 St. Clair Avenue
PO DOBRE IN LEPE ČEVLJE ZA PRAZNIKE.
Cevlji, Shoes, Soulier, Cipele, Schuhe, Zapatos.

MESNINO ZA VELIKO NOČ,
odlične domače šunke, kranjske klobase, vsakovrstne salame, najfinejše sveže meso, kupite letos v domači mesnici
HOFBRAU HAUS MEATS
1406 E. 55 St. Cleveland, Ohio.
Sprejemamo telefonična naročila: 391-2213 ali 361-0795
Dostavimo na dom!
**OBISČITE NASO STOJNICO NA WEST SIDE TRZNICI!
STAND B-6**

BELOKRANJSKI KLUB, CLEVELAND, OHIO

ZELI VSEM ČLANOM, PRIJATELJEM IN VSEM
SLOVENSKIM ROJAKOM VESELE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

ALLELUIA! THE LORD IS RISEN!
ALLELUIA!

Svima od srca: SRETAN USKRS!

To all friends:
Our most sincere wishes for a joyous Easter Holiday!

Vsem prijateljem in znanecm želimo prav srečne in vesele velikonočne praznike!

GOLUB FUNERAL HOME
4703 Superior Ave. 391-0357

Service to Render Most Perfect Tribute

U našoj pogrebnoj službi želimo učiniti sve za najbolju počast umrlima i u najbolju utjehu živih: gdje vlada mrak, da sijemo svijetlo, gdje vlada žalost, da sijemo veselje, jer umirući radjamo se svi za život vječni.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ZELIMO VSEM!

**TREBEC
EXCAVATING, INC.**

571 East 200th St. 481-1000
Euclid 19, Ohio

JOHN CECH'S SAUSAGES

Prijateljem, odjemalcem in vsem dragim rojakom voščimo

VESELE IN SREČNE VELIKONOČNE PRAZNIKE.

478 East 152 Street (at N. Marginal Dr.)
Tel. 486-1944

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ZELI VSEM

**JOHN KNIFIC, SR.
REALTOR**

Prvovrstna, zanesljiva, točna
in hitra postrežba!

820 East 185. St. IV 1-9980

SMREKAR HARDWARE

6112-14 St. Clair Ave. HE 1-5479

Vsem odjemalcem in prijateljem voščimo
vesele velikonočne praznike.

MATT'S SHOES

7008 St. Clair Ave. EX 1-9559

Prop. MATT VERBIC

ZELI ODJEMALCEM IN VSEM DRAGIM ROJAKOM PRAV VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE.
Best Wishes for a Joyous Easter.

THE NORWOOD MEN'S SHOP

6217 St. Clair Avenue 881-1393

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Oglejte si našo velikonočno zalogo oblek za moške.
Najlepše darilo za moža Arrow Color Shirt.

MATIJA MALESIC:

KRUH

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

Ilonka se nekoliko pomiri. "Samo da nisi smrtno ranjen! Ah, kako sem se prestrašila!" "Prestrašila si se! Revica! Pa le nisi bila tako hudo jezna name, če si se bala zame!" "Se zdaj vse trepeta v meni! — Kje te boli?" "Tu na desni roki, nad komolcem."

Ilonka mu zaviha rokav in tiplje po okrvavljeni roki. Prsti se ji tresejo, naglo in globoko sope, mehka, gorka sapa diha v Ivanovo desnico. Nobenih bolečin ne čuti, mehko, mehko mu je pri srcu.

"Ali tu boli? Ali tu? Ali tu?" Ilonka tiplje, tiplje in ne more v krvi zatipati rane.

"Nikjer, ker si ti pri meni." "Kristus, koliko krvi si izgubil! Da ne izkrvaviš! Andraž bi izkrvavel in umrl, da mu ni Veren trdno zavezal roke nad rano." Ilonka se v strahu silno strese. Okrvavljene roke ji omahnejo. Ko da se ji temni pred očmi in jo zapuščajo moči, se nasloni na Ivana.

"Kaj ti je, dušica?" "Nič, nič! Da bi mogel izkrvaveti in umreti, sem pomislila, pa me je prevzelo. Je že bolje! Maio potpi! Takoj se vrnem!" Ilonka se zbere in odhiti.

"Ilonka, ilonka! Kako se bojiš, da bi umrl, pa si bila taka proti meni!"

Ivan sede k zidu in si privzdigne desnico v naročje. Vse huje in huje gloda bolečina. Naj g.oda! Samo da je Ilonka zopet dobra! Kako je prijetna zavest, da obveže rano Ilonka! Ilonka, pridi!

Veren priteče. "Ali si hudo ranjen?" "Boli me!"

"Kaj ti še ni obvezala rane?" "Po obvezo je šla."

Ilonka prinese vode, brisačo in bel robec. Poklekne na Verenu v travo, opereta Ivanovo desnico, izpereta rano. Ilonka pripravljva obvezo. Veren trdno zaveza rano nad rano, da ne odteče kri, če je prestreljena žila.

"Kaj pa sedaj?" vpraša Veren in skrono gleda Ivanu v oči.

"Kako je z onim?" "Dobro si ga kresnil, ali umrl ne bo! Morda je hotela sreča, da te je zadel v roko in ga nisi opazil z vso močjo. Po njem bi bilo."

Ivan čuti, da kapljajo na njegovo desnico vroče Ilonkine solze. Skelijo ga te vroče solze. Molči.

"Kaj sedaj?" "Molk." "Tu nikakor ne smeš ostati! Upravitelj ti tega ne pozabi!" "Proč, proč odtod!" Ivan preglasno izbruhne besede.

Veren mu z dlanjo zatisne usta. "Tiše, tiše! Neopaženo moraš odtod, sicer te vklenejo, preden odideš!"

"O!" Ilonki uteče vzdih. Pogosteje in pogosteje padajo vroče solze na Ivanovo desnico, vsaka je bolj vroča od prejšnje.

"Proč, čimprej proč!" Ivan hoče vstati.

"Odpoj se za na pot! Tvoje stvari povežem in jih prinesem."

"O," se hipoma zdrzne Ivan in omahne, "saj ne morem! Ne grem!"

"Moraš, Ivan, moraš! Vklenejo te in odženo v zapor, če ne greš proč!"

"Moraš, Ivan! Vklenjenega te ne smejo gnati s tega nesrečnega marofa! Ne smejo, ne smejo..." Vroče Ilonkine solze padajo gosto na Ivanovo desnico.

"Ti pa ostaneš, Ilonka, dokler upravitelj ne ozdravi..."

"Ne ostanem! Grem! Tudi jaz grem!"

Čuden človek je Sukičev Ivan. Proti Verenu, dobremu Verenu, začuti v tem hipu nejevoljo v svojem srcu. Da ni Verena, bi poljubil tiste oči, iz katerih padajo solze na njegovo ranjeno roko.

5.

Bledijo zvezde na nebu. Jutranji hlad pretresa Ivana in Ilonko, ki gresta po nepregledni pusti: po širokih kolovozih, ob obdelanih poljih, po travnikih. Marofov se izogibljeta, pred laježem psov bežita.

"Da nisva zašla!" se zdrzne Ilonka in postoji. Vroče ji je pod dvema velikima culama, hladno sega jutranji hlad v vročino.

"Ne moreva zaiti! Glej, po tisti zvezdi, ki ugaša, vem, da ne moreva zaiti. Da veš, kolikokrat sem v zvezdnatih nočeh gledal nanjo, ko te še ni bilo na marofu, in si mislil: Bog ve, če jo tudi ti sedaj gledaš? Ali si jo kedaj gledala in mislila name?" Bled je Ivan. Desno roko drži nepremično v žepu, v levi nosi veliko culo.

"Nisem."

"Misliš sem, da si. Pozneje, ko si bila taka proti meni, sem že iz navade zrl v zvezdo in si mislil: v tej smeri je Goričko! Tudi tam sveti! Tam vse lepše!" Ilonka molči.

"Ne moreva zaiti, če greva v smeri, ki nama jo kaže zvezda."

"Ugaša! Ko ugasne, ne boš znal več za smer."

"Prisveti nama solnce! Ravna se bova po solncu. Sicer pa morava kmalu priti do železnice."

"Kaj nama to koristi? Ob železnici ne bova smela potovati. Če pošljejo orožnike za teboj, te ob železnici najlaže ulovijo."

"Morda jih ne pošljejo tako hitro. Rad bi bil vsaj par ur doma, preden me vklenejo."

"Ivan!" Bolesno krične Ilonka, obstane, odloži culi v rosno travo in ga pogleda z objokanimi očmi. Tudi Ilonka je bleda, prečuta noč, strah, solze, naporni beg, jutranji hlad ji sije iz obraza. "Ne smejo te vkleiniti! Tega... tega ne prenesem!" Ilonka izbruhne v jok.

"Ne jokaj! Kar bo, pa bo! Obesili me ne bodo, saj ga nisem do kraja! Sam si je kriv, kaj pa ti ni dal miru in te je zalezoval!"

"Vsa, vsa ta nesreča le radi mene! O, zakaj sem na svetu?"

"Ne greni mi srca s svojimi solzami. Veš, da jih ne prenašam! Presedim v ječi, kolikor mi prisodijo. Potem pa nama bo sijala vedno tako lepa zarja, ko nama sveti sedaj. Pogledj, Ilonka!"

Prelepo žari na vzhodu škrlatnordeča zarja. Skoro vidno raste po nebu pred zavzetimi Ivanovimi pogledi.

Ilonka si otrne solze iz oči, pobere culi in hoče nadaljevati pot.

"Poglej, kako raste po nebu! O, tako bo rastla najina sreča, ko bova mož in žena!"

Ilonka ne pogleda lepe zarje in stopa naglo po rosni travi.

"Se nikdar se mi ni zdel solčni vzhod tako lep ko danes. Ilonka, to pomeni, pomeni!" Ilonka hiti, skoro teče.

"Kam tako tečeš? Ali me ne poslušáš?"

Ilonka hiti, ko da ga res ne čuje.

Ivan jo komaj doide. "Ko prerojen sem, Ilonka. Morda mi sploh še nikdar ni bilo tako veselo v duši ko sedaj. Pomisli, nobenega kesanja ne čutim, ker sem ga pobil, še to mi skoraj ni žal, da mi je prestrelil roko. Glej, če bi vsega tega ne bilo, bi ne potovala sedaj pod to božjo zarjo in bi mi ne bilo tako lahko in svetlo v duši. Pravzaprav sem čisto vesel, da se je vse tako naredilo in je konec mojih muk."

"Ko te vklenejo orožniki, boš tudi vesel."

"Nič hudega jim ne porečem! O, ne veš, da me ječa ne bo toliko morila, ko so me morili ti dnevi na marofu. Ritoper me je trpinčil in zbadal, ti si bežala pred menoj, tisti dedec te je za-

lezoval in božal in dražil — o, včasih sem mislil, da znorim."

"Zakaj nisi ubogal Verena, ko ti je sporočil mojo željo, da se vrni domov?"

"Kako bi mogel? Samo te naj bi pustil na tistim prekletem marofu? Kaj bi bilo danes, da nisem pobil upravitelja?"

"Izpraskala bi mu bila oči. Misliš, da sem tako slaba?"

"Ne mislim! Rad te imam, da sama ne veš, kako! Veš, kaj sem danes ponoči mislil, ko si izrekla, da bežiš z menoj?"

Ilonka ne vpraša.

"Poljubil bi te, da me ni bilo sram pred Verenom." Ivan postoji in jo gleda z žarečimi očmi. "Tako bi te poljubil, ko te-daj... Ali še veš?"

Ilonka speši korake, povesi glavo in ne reče ničesar.

"Na oči, iz katerih so vrele solze, bi te poljubil!" Ivan jo doteče in jo gleda.

"Bojim se, da sva zašla!" Ilonka pogleduje po prostranih poljih, gleda po svetli rosi. Ivana ne pogleda.

"In če sva zašla! Tako s teboj bi potoval vse poletje, cele mesece, leto, leta, vse svoje življenje." Ivan jo gleda, vse bolj mu žarijo oči.

"Kaj te roka nič več ne boli?" "Pozabljam na bolečine, ko sem s teboj."

"Ne govori tako!" "Zakaj povešaš pogled?" "Bojim se te."

"Mene? O, Ilonka! Zakaj?" "Ne vem! Vem le, da se te bojim."

"Pogej mi v oči!" Ivan jo z levico naglo prime za bradico in ji hoče dvigniti glavo.

(Dalje prihodnjič)

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ZELI VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN ROJAKOM
SLOVENSKA GROCERIJSKA TRGOVINA IN MESNICA

LOUIS CIMPERMAN

1115 Norwood Rd. ENdicott 1-0566

Za praznike imamo v zalogi najboljše domače šunke, želodce, klobase in plečeta, vse vrste prekajenega mesa. Vse jestvine, sadje in zelenjavo dobite pri nas zanesljivo sveže in dobre za zmerne cene.

V zalogi imamo najboljše domače, slovenske posebnosti:

KISLO REPO, KISLO ZELJE, KISANE ZELJNATE

GLAVE ZA SARMO, IZVRSTNO DOMACO KASO,

AJDOVO MOKO, KORUZNO MOKO, KORUZNI

ZDROB ZA ŽGANICE IN POLENTO

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

SAM'S DISCOUNT WALL PAPER, PAINT & HARDWARE CO.

6810-12 ST. CLAIR AVENUE EN 1-1635

•• OPEN LATE EVENINGS and on SUNDAY ••

LOWEST PRICES IN TOWN

•• We Redeem and Give Eagle Stamps ••

EASTER SALE ON FLOWERS

EASTER LILIES h h h h h
AZALEAS
FLORIDA MUMS 1/2
TULIPS
HYACINTHS
ROSES
Complete line of EASTER BASKETS from h h h h h

EASTER BUNNIES AND BASKETS 98¢ and up

TRIPLE XXX reg. 9.60 \$7.65 190 lb.

Sheep & Cow MANURE reg. 3.25 \$2.89 50 lb.

Sheep & Cow MANURE reg. 1.98 1.49 25 lb.

GOLDEN VIGORO reg. 4.95 \$4.25 35 lb.

MILOGRANITE reg. 3.45 2.98 50 lb.

Vinyl Flat PAINT, Semi Gloss ENAMEL, Hi Gloss ENAMEL, Porch & Floor ENAMEL reg. 4.95 \$2.99 gal.

PITTSBURGH HOUSE PAINT — reg. 7.95 — SPECIAL \$5.88 gal.

HOTSTREAM 30 gal. A.U.I. hot water heater \$47.95 10 Year Guarantee

ONION SETS 39¢ & up

FREE: 50 lbs. MICHIGAN PEAT MOSS with each large bag of SCOTT'S FERTILIZER, TURF BUILDER, SCUTL, HALTS or BONUS.

•• WISHING EVERYONE A HAPPY EASTER! ••

NEW YORK DRY CLEANING CO.

6124 GLASS AVE. PHONE: HE 1-6465

LASTNIK WM. A. ROPOS VOŠČI VSEM PRIJATELJEM IN ODJEMALCEM

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Naročite čiščenje Vaših oblek ZDAJ za praznike, da ne bo pozno za Vas in za nas!

V blag spomin

TRETJE OBLETNICE
ODKAR NAS JE ZA VEDNO
ZAPUSTILA NAŠA LJUBLJANA
MATI IN SOPROGA

Herta Majhenich

Ki je umrla 28. marca 1969 kot žrtev avtomobilske nesreče.

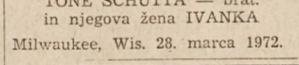
Svojevemu možu je bila nadvse ljubljena žena, svojim sinovom najskrbnejša mati, mnogim potrebnim dobrotnica, vsem pa dober zgled in prijateljica.

Dve leti že te zemlja krije, v hladnem grobu mirno spiš. Srce tvoje več ne bije, bolečin več ne trpiš.

Nam pa žalost srca trga, resajo solze nam oči. Dan je prazen in otožen, odkar te več med nami ni.

ERNEST — mož
ERNEST JR., MARTIN,
CIRIL, WILLI — sinovi
REV P. PELAGIJ — svak
TONE SCHUTTA — brat
in njegova žena IVANKA

Milwaukee, Wis. 28. marca 1972.

LASTNICA

MIN'S BEAUTY SALON

6430 St. Clair Ave.

EN 1-7157

OBISKOVALKAM IN VSEM, DRAGIM ROJAKINJAM VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

EUCLID RACE DAIRY & ICE CREAM CO.

503 East 200th St.

Ivanhoe 1-4700

VOŠČIMO VAM

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO